

贈友人

阮薦
抑齋詩集

貧病余憐汝
疎狂汝似余
同爲千里客
俱讀數行書
瓠落知何用
栖遲諒有餘
他年滙溪約
短笠荷春鋤

Tặng Hữu Nhân

Nguyễn Trãi
Ức Trai Thi Tập
Phiên âm: Lê Cao Phan

Bần bệnh dư liên nử
Sơ cuồng nử tợ dư
Đồng vi thiên lý khách
Câu độc số hàng thư
Hò lạc tri hà dụng
Thê trì lượng hữu dư
Tha niên Nhụy-Khê ước
Đoản lạp hà xuân sừ

Nghĩa sát: nghèo bệnh ta thương bạn, hơi điên bạn giống ta, cùng làm khách đi ngàn dặm, cùng đọc sách (có) mấy hàng, như trái bầu (ruột khô) rụng (có thành ngữ một bụng đầy chữ, ở đây thì ngược lại, bụng lỏng-bỏng không có bao nhiêu), trì-trệ thì coi bộ có thừa, năm kia hẹn lại ở Nhị Khê, còn Xuân này đội nón lá cụt đi kéo cày.

Hoàn cảnh: Không có sách nào giải thích rõ bài này Nguyễn Trãi viết lúc nào. Hình như lúc đó ông được 18 tuổi lều chõng trên đường đi thi từ Nhị-Khê, Hà Đông, vô tận Thanh-Hóa cùng với người bạn thân đồng hương. Thấy bạn bị bệnh, Nguyễn Trãi tội nghiệp nhưng lòng ông lại nôn nóng vì việc ôn tập không được liên tục như ông dự định. Năm đó ông đậu Giải Nguyên trong kỳ thi duy nhất đời Hồ Quý Ly.

Tặng “Ông Bạn”

Nguyễn Trãi
Ức Trai Thi Tập
Việt-Vũ thoát dịch lục bát

Bạn lâm nghèo bệnh ta thương
Bạn, ta giống bệnh một phường nông-ngông
Học hành sách vở lông-nhông
Dám ôm lều chõng dốc lòng đi thi
Bầu khô lỏng-bỏng có chi
Đi thi trật-giuộc khi đi khi dừng
Nhị-Khê thôi hẹn về rừng
Ra giêng nón chụp cày bừa cho xong

Ghi chú:

Nhị Khê: làng Nhị Khê, huyện Thường Tín, tỉnh Hà Đông, Bắc Việt, nơi thân sinh tác giả là Nguyễn Phi Khanh đến ở. Tuổi nhỏ tác giả ở với Ông Ngoại ở Côn Sơn, lớn lên cũng về ở với Cha.

To A Friend

Translated by **Lê Cao Phan**

Pity you, so sick and needy!
Yet you're frickle like me
Both of us are thousands of miles from home
And through some lines of book we've come
Our life are useless and frivolous
But rich in joyment so delicious!
Next year to Nhị Khê let's be coming
To wear small hats and plough in spring

À Un Ami

Traduit par **Lê Cao Phan**

Je te plains, cher ami, malade et indigent!
Étourdi, libertin, tu me resembles tant!
Nous, on a parcouru des milles de lieues
De ces pages de livre, on sai^t en lire un peu
Mais, des écervelés, à rien on n'est utiles
Sans à vagabonder, passer du temps futile
Cher ami, rendez-vous au printemps à Nhị Khê
Où, en petit chapeau, ensemble on va herser

Ghi chú:

So bản tiếng Việt của Việt Vũ và hai bản dịch tiếng Anh và Pháp của Lê Cao Phan thì nghĩa khác nhau nhiều do hai lối suy diễn khác dựa trên lối thơ ngũ ngôn hết sức cô đọng. Tìm các bản dịch của các tác giả khác, mỗi người lại có lối nhìn khác hơn nữa.